

Verslag Rwandadag

20 maart 2010
Ontmoetingscentrum Sleepwel in Brussel

Inhoudstafel

<u>Voormiddag : een schets van de huidige uitdagingen voor Rwanda</u>	p. 3
<u>Namiddag workshop : Werken in het onderwijs in Rwanda</u>	p. 4
<u>Deelnemerslijst</u>	p. 5

Voormiddag : een schets van de huidige uitdagingen voor Rwanda

Inleidende spreker An Ansoms (IOB)

Toelichting bij de powerpoint "Samenleving in Rwanda"

Powerpoint terug te vinden op www.4depijler.be/landendagen

- **Slide 1:** Rwanda doet het in het algemeen niet slecht. De groeicijfers zijn behoorlijk positief nl. 4.6%.
- **Slide 4:** Absolute en relatieve cijfers zijn niet te vergelijken.
- **Slide 4:** Ongelijkheid tussen arm en rijk is immens gestegen.
- **Slide 5:** Dit komt door kloof platteland/stad. Maar er is ook een kloof ontstaan op het platteland zelf => Groene revolutie!
- **Slide 6:** Sociale ingenieurs... De kloof tussen beleid en realiteit komt naar boven!
- **Slide 7:** Helpt het trickle down effect¹? Nee, niet altijd. Deze klasse boeren die rijker wordt door de inspanningen van de overheid trekt naar de stad en investeert niet meer in de gemeenschap op het platteland. De overheid kent de realiteit niet.
- **Slide 8/15/16/17:** door beleid van de overheid komt er een grotere kloof tussen boeren b en c. De groep b en c verkleint. Dele van c-boeren gaan naar d-boeren. Best in b- en c-boeren investeren, omdat dit economisch gezien het meeste potentieel bezit. Het idee van specialisering toepassen, maar wel aangepast aan de lokale realiteit. Er moet een soort verzekeringsstelsel zijn als de crop mislukt. De overheid moet dit voorzien. Ze moeten ook meer onderhandelingsmacht krijgen. In categorie D moet er geïnvesteerd worden met capaciteitsversterking, vorming en opleiding. (bv. loodgieter, timmerman, administratieve opleidingen,...). Categorie B en C worden net niet te rijk om naar de stad te trekken. Zo investeren ze terug in hun eigen gemeenschap.

Vragen

1. HOE KOMT HET DAT DE OVERHEID EEN DERGELIJK BELEID VOERT ?

Het verschil tussen hutu's en tutsi's kan hieraan gelinkt worden, maar de voornaamste reden is de onwetendheid van de politieke elite. Dit zijn meestal mensen die na 1994 naar het buitenland getrokken zijn en daar gestudeerd hebben. Ze komen met een heel andere landbouwlogica terug. Ze kennen de lokale realiteit niet (meer).

2. HET WERKEN MET COÖPERATIEVEN LUKT BIJ ONS BEHOORLIJK GOED. WAAROM BENT U ZO NEGATIEF OVER COÖPERATIEVEN?

Coöperatieven van onderen naar boven werken goed. Maar als het omgekeerd is, werkt het niet en voelen mensen zich niet betrokken. In theorie ziet het er vaak mooi uit, maar degenen die onderaan de ladder staan, zien deze manier van samenwerken niet altijd als positief.

3. HOE ZIE JE DE ROL MICROFINANCIERING PASSEN IN DEZE VISIE?

¹ **Trickle down effect:** boeren, die rijker worden kunnen investeren in andere lokale structuren. Op die manier genieten de lokale structuren terug van het rijker worden van de boeren

Vanuit een economisch principe zie ik geen effect voor categorie E. De onderlaag van categorie D is bezig met overleven en hierin investeren is economisch gezien niet efficiënt. Je investeert best in een deel van d, categorie c en b. Je kan hier kleinschalige microfinancieringsprojecten opzetten. Deze categorieën zullen het trickle down effect creëren. Je moet echter wel heel wat kennis hebben over microfinanciering vooraleer je er aan begint.

4. IS DE OPDELING IN CATEGORIEËN GEDRAGEN DOOR DE BEVOLKING DAAR?

Ja, deze opdeling is gebaseerd op een project van de Europese commissie. Op iedere heuvel vind je een sociale kaart: Ubudege-systeem.

5. MONOCULTUUR IS TOCH NIET ALTIJD DE OPLOSSING?

Soms wel. In overleg met lokale mensen/boeren kan dit wel een oplossing zijn. Economisch gezien is dit de beste oplossing. Hierboven worden wel de randvoorwaarden vervuld, die niet mogen worden.

6. MOET CATEGORIE E EN ONDERSTE DEELTJE VAN D NIET WORDEN GEHOLPEN?

Ja, wel, maar economisch gezien is dit de minst interessante groep om in te investeren, omdat zij bezig zijn met overleven. Bepaalde projecten moeten er zeker zijn om deze mensen een toekomst te kunnen geven. Bv. weeshuizen, schoolkosten, financiële adoptie, enz. Onderwijs is het belangrijkste instrument om deze mensen een betere toekomst te geven.

Interessante links

- Doctoraat An Ansoms: www.ua.ac.be/main.aspx?c=an.ansoms&n=41159
- Cv An Ansoms: www.ua.ac.be/main.aspx?c=an.ansoms&n=37826
- Website Ministerie van landbouw Rwanda: www.minagri.gov.rw/
- Poverty Reducation Strategy Paper Rwanda: www.imf.org/external/np/prsp/2002/rwa/01/

<p>Namiddag : workshop "werken in het onderwijs in Rwanda" Begeleiding door Sigurd Vangermeersch (VVOB)</p>
--

Toelichting bij de powerpoint "Samenleving in Rwanda"

De structuur en inhoud van de workshop is terug te vinden in de powerpoint van de workshop : www.4depijler.be/landendagen.

Opmerking François: Een onderdeel van opvoeding is ook opvoeden om goede burgers te worden. Maar het onderwijs in Rwanda is zeer 'technisch' gericht. Er is weinig ruimte voor thema's als burgerzin, democratie, mensenrechten, enz. Er is ook geen leescultuur. Misschien zouden we kunnen bijdragen om een leescultuur te ontwikkelen met boeken van buitenaf.

Vragen

1. Wat kunnen we als 4de pijlers doen binnen en bijdragen aan het huidige Rwandese onderwijssysteem?

Sigurd VG: Je moet eerst voor jezelf of je organisatie uitmaken of je in het huidige Rwanda wil werken of niet. Maar als je dat doet, moet je beseffen dat je instapt in een strak systeem; een systeem dat wel efficiënt is, maar weinig bewegingsruimte laat. Je investering heeft wellicht pas een meerwaarde voor het zover het zich inpast in dit systeem. Bekijk daarom niet alleen je project op zichzelf, maar ga ook spreken met de districtsverantwoordelijke en stem je investering af op de bestaande beleidskaders.

Opmerking uit de zaal: Er blijft toch wel nood aan projecten die het huidige systeem aanvullen. Eén 4de pijlerproject werkt, bijvoorbeeld, aan een systeem van 'ratrapage' voor de kinderen die niet door hun lagere school geraken. Die vallen anders uit het onderwijs.

Opmerking uit de zaal: Je kan je wel afvragen hoe lang dit beleid zal gevolgd worden. Wie weet komt er opnieuw een politieke verschuiving en wat volgt er dan weer?

2. Het onderwijs is gratis in Rwanda, maar dat is relatief.

Sommige weeskinderen betalen, bijvoorbeeld, 3000 RFR per kind aan premies voor de onderwijzer en de bouw van de school.

Sigurd VG: 'Dat klopt, net als in België is gratis onderwijs relatief. Je hebt toch altijd heel wat kosten die voor sommigen te hoog liggen. Maar Rwanda heeft tenminste het principe van gratis onderwijs aanvaard.

Maar de lage salarissen blijven een probleem. Veel bekwame leerkrachten stromen weg uit het onderwijs.

Opmerking: We moeten toch niet ook overdrijven en beweren dat het huidige regime alles heeft uitgevonden. Gratis onderwijs bestond vroeger ook al. En ook het systeem om in shiften te werken. Het is er niet allemaal op vooruit gegaan. De leerlingen betalen zekere evenveel als vroeger.

Deelnemerslijst

Organisatie	Deelnemer	Land	E-mail	
4de pijlersteunpunt (11.11.11)	Jacques Mevis		jacques.mevis@11.be	Organisator
4de pijlersteunpunt (11.11.11)	Valentien Goethals		valentien.goethals@11.be	Organisator
4de pijlersteunpunt (VAIS)	Flora Joossens		flora.joossens@iv.vlaanderen.be	Organisator
4de pijlersteunpunt (VAIS)	Tamara Cassimon		tamara.cassimon@iv.vlaanderen.be	Organisator
Akamuri	Wouters Herman	Burundi	h.wouters@worldonline.be	
Broederlijk Delen	Schalenbourg Wim	Burundi, Rwanda	wim.schalenbourg@broederlijkdelen.be	
BRS vzw + Ex-Change	Moens Wim	Burundi, Rwanda	wmoens@telenet.be	
Dienst Internationale Samenwerking Waregem	Kestier Rita	Rwanda	rita.kestier@waregem.be	
Dmos Comide	Janssens Gery	Burundi, Rwanda	gerald.janssens@dmos-comide.org	
Gemeentelijke raad voor ontwikkelings-samenwerking	De Brandt Arlette	Rwanda	letje.db@hotmail.com	
Impore-project	Van Haver Guy	Rwanda	guy.vanhaver@donbosco.be	
Impore-project	Clement Mieke	Rwanda	mieke.clement@khleuven.be	
IOB (Instituut voor Ontwikkelingsbeleid)	Ansoms An	Burundi, Rwanda	an.ansoms@ua.ac.be	Spreker
Jumelage comité Waregem-Gatsibo	Caudron Jozef	Rwanda	jozefmcaudron@hotmail.com	
KIMIA vzw	Valkeniers Kathlien	Rwanda	kvalkeniers@hotmail.com	
KIMIA vzw	Van Landuyt Katie	Rwanda	katie.vanlanduyt@vgc.be	
Onafhankelijke	Heylen Benny	Rwanda	benny.heylen@telenet.be	
Onafhankelijke	Murikatete Sandrine	Rwanda	sandrine.murekatete@gmail.com	

Organisatie	Deelnemer	Land	E-mail	
Plantijn Hogeschool	Deleu Pauline	Burundi, Rwanda	pauline.deleu@plantijn.be	
Platform Afrikaanse artiesten	K. François	Rwanda	kfrancoisx@yahoo.fr	
Provincie Oost-Vlaanderen	Verspreet Agnes	Rwanda	agnes.verspreet@oost-vlaanderen.be	
Provincie Vlaams-Brabant	Cellini Leni	Burundi, Rwanda	leni.cellini@vlaamsbrabant.be	
SOS Kinderdorpen	Laporte Farah	Burundi, Rwanda	farah.laporte@sos-kinderdorpen.be	
Umubano	Ampe Gerdi	Rwanda	gerdi.ampe@telenet.be	
Vriendenkring Kinderhulp Rwanda vzw	Kinet Leo	Rwanda	kinderhulp.rwanda@telenet.be	
Vriendenkring Kinderhulp Rwanda vzw	Laroy Marie-Jeanne	Rwanda	kinderhulp.rwanda@telenet.be	
Vriendenkring van Zuster Rachel De Baerdemaeker	De Baerdemaeker Henrica	Rwanda	margriet99@hotmail.com	
Vriendenkring van Zuster Rachel De Baerdemaeker	Onkelinx-Robaer René	Rwanda	onkelinx.nv@scarlet.be	
VVOB	Vangermeersch Sigurd	Rwanda	svangermeersch@gmail.com	Deskundige
Wereldraad Waregem	Verschueren Veerle	Rwanda	dayaw@skynet.be	